

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 15C/218/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114235777
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Hadrbulcová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1114235777.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou JUDr. Vierou Hadrbulcovou v právnej veci žalobcov: X. Š. P., F. XX.XX.XXXX, X. I. P., F. XX.XX.XXXX, X. E.A. P., F. XX.XX.XXXX, X. H. P., F. XX.XX.XXXX, všetci trvale bytom H. XXX, H. T., všetci zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 47 234 318 proti žalovanej: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. VIG, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená: Advokátska kancelária Legal Cases s.r.o., so sídlom Ružová 265, Dunajská Streda, IČO: 36 720 097 o ochranu osobnosti a zaplatenie nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

- I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 1. rade 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni v 2. rade 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 3. rade 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- IV. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi v 4. rade 10.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- V. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietá.
- VI. Žalobcom v 1.2.3.4. rade súd priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.
- VII. Žalovaná je povinná zaplatiť Slovenskej republike prostredníctvom Okresného súdu Bratislava I. súdny poplatok za podanú žalobu vo výške 1.266,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou súdu dňa 17.12.2014 domáhali voči žalovanej zaplatenia každému žalobcovi samostatne sumy 50.000,- eur a náhrady trov konania, a to titulom náhrady im vzniknutej nemajetkovej ujmy v súlade s ustanovením § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.
2. Žalobcovia svoj nárok odôvodnili tým, že dňa 23.3.2014 v čase približne o 14.20 hod. došlo na ceste 11/517 v km 5,8 v smere od H. T. na S. k dopravnej nehode na tom skutkovom základe, že vodič motorového vozidla zn. T. XXXD B., L.: H. - XXXBX A. Q., F.. XX.X.XXXX, T. H. XX, H. T. neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho prešiel s vozidlom vpravo mimo vozovku, následne šikmo cez vozovku prešiel s vozidlom vľavo mimo vozovku, kde sa s vozidlom prevrátil a pod strmým svahom zostal stáť na ľavom boku vozidla, čím spôsobil spolujazdcovi E. P., F.. XX.X.XXXX, T. H. XXX, H. T. mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol. Vznik úrazu bol riadne nahlásený žalovanej ako príslušnému poisťovateľovi. Na základe uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici zo dňa 23. 3. 2014, ČVS: Z.-XXX/X -R.-H.-XXXX o začatí trestného stíhania bolo protiprávne konanie vodiča A.. Q. kvalifikované ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „TZ“) v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví

podľa 5 157 ods. 1 a 2 písm. a) TZ, s poukazom na § 138 písm. h) TZ, v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 TZ. Žalobcovia na preukázanie intenzity a charakteru citových väzieb medzi nimi a E. uviedli, že ich vzájomný emocionálny vzťah bol plný harmónie, lásky a porozumenia. Nebohý E. bol aktívnym človekom a jeho radosť zo života prinášala žalobcom neopísateľnú energiu. Rodičia boli pyšní na svojho syna, ktorý im neustále pomáhal vo všetkých životných situáciách. Pre žalobcov v 3. a 4. rade bol ich mladší brat človekom s veľkým srdcom, ktorý mohol byť svojou ochotou a príkladom pozitívneho myslenia vzorom aj pre ostatných ľudí. Smrť E. nepriaznivo zasiahla do emocionálneho života žalobcov. Už nikdy sa nebudú môcť porozprávať so svojim synom (bratom), tešiť sa z jeho životných úspechov a zažiť s ním ďalšie neopakovateľné zážitky. Je nesporné, že zavinené úmrtie E. poznačí žalobcov po psychickej stránke na celý život. Neustále spomienky na optimistického E. negatívne vplyvajú na duševný stav žalobcov. Od úmrtia syna (brata) sa výrazným spôsobom zhoršil psychický stav žalobcov, všetky súkromné a pracovné aktivity s nebohým E. sa pre nich naraz stali iba minulosťou. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa snažili už od útleho detstva venovať svojmu synovi všetok svoj voľný čas, chodievali spolu na kultúrne a spoločenské podujatia a očakávali, že jedného dňa im ich syn všetko vynahradí. Všetky miesta žalobcom pripomínajú spoločné chvíle prežité spolu s E.. Je to pre nich tragédia, stále tomu nemôžu uveriť, že on tu nie je. Pre žalobcov bol E. jedinečným, empatickým a ústretovým človekom, ktorý nesmierne chýba každému, kto ho poznal. Smrťou E. došlo k zásahu do psychickej integrity žalobcov, zle spia, nič ich nebaví. Neprestajné myšlienky na syna (brata) im spôsobujú depresívne a úzkostné stavy. Ťažko sa sústreďujú, sú nervóznejší a z ich života sa vytratilo nadšenie. Každý deň musia myslieť na milovaného syna a brata, pričom sa nedokážu zmieriť s realitou. Pri spomienkach na neho si veľakrát poplačú. Pre žalobcov bolo úmrtie E. neočakávanou stratou a výrazným zásahom do ich života. Nikdy sa s tým nebudú vedieť vyrovať.

3. Pasívnu legitímáciu žalovanej žalobcovia zdôvodnili tým, že podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoPZP.“) „Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. „Podľa druhej vety § 15 ods. 1 ZoPZP. „Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Žalobcovia sa domnievajú, že extenzívnym výkladom sa medzi škody na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP zaraďuje aj nemajetková ujma, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody krytej povinným zmluvným poistením. Argumentáciu žalobcov potvrdzuje rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“) zo dňa 24.10.2013, sp. zn. C-22/12. V identifikovanom rozhodnutí SD EÚ judikoval, že „(...) poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ V zmysle čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie judikatúra SD EÚ dvora zaväzuje slovenské súdy, ako aj ostatné štátne orgány. Právny názor Súdneho dvora vyslovený v predloženej rozhodnutí je preto nevyhnutné aplikovať aj na predmetné sporové konanie. Podľa správy zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov bolo osobné motorové vozidlo zn. T. XXXD B., L.: H. - XXXBX poistené v čase dopravnej nehody, t.j. ku dňu 23.3.2014 poisťovateľom KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. VIG, (č. poisťnej zmluvy XXXXXXXXXXXX), čím je dôvodne založená pasívna vecná legitímácia žalovaného.

4. Žalovaná so žalobou nesúhlasila, nakoľko sa nepovažuje za pasívne vecne legitimovanú v tomto konaní, čo zdôvodnila tým, že z hľadiska súčasne platnej vnútroštátnej legislatívy nie je možné subsumovať pod ust. § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP, podľa ktorého poisťovateľ (žalovaná) poskytuje poistenému náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (podľa ust. 442-449 Obč. zák.), aj nároky nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. Túto skutočnosť potvrdzujú početné rozsudky slovenských a českých súdov vrátane Uznesenia Ústavného súdu ČR č. III. ÚS 8/06 a rozhodnutia NS SR 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.04.2011, ktoré dodnes nebolo prekonané žiadnym rozhodnutím najvyššieho súdu. Zo smerníc EÚ zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami nevyplývali bez ďalšieho nároky v rozsahu krytia aj nemajetkovej ujmy zo zákonného poistenia motorových vozidiel, a v tomto rozsahu smernice EÚ ani neboli transponované Slovenskou republikou do jej vnútroštátneho právneho poriadku. Túto skutočnosť potvrdila Slovenská republika vo svojom stanovisku vo veci „U.“, v konaní o prejudiciálnej otázke o výklade komunitárneho práva (smerníc EÚ) pred Európskym súdnym dvorom, sp. zn. C-22/12, keď uviedla, že zámerom štátu nebolo zahrnúť do platného ZoPZP aj náhradu nemajetkovej ujmy uplatniteľnú pozostalými podľa § 11 a nasl. Obč. zák. a podľa jej názoru takáto povinnosť zahrnutia nemajetkovej ujmy do platného ZoPZP

Slovenskej republike ani zo samotných smerníc EÚ nevyplývala. Podľa názoru žalovaného, aj keby takýto rozsah poistného krytia smernice stanovili, smernice EÚ nie sú priamo aplikovateľné všeobecným súdom členského štátu EÚ na ukladanie práv a povinností fyzickým a právnickým osobám a keďže v takomto rozsahu do vnútroštátnych predpisov neboli transponované, nie je možné žalovaného zaviazat' k povinnosti, ktorá mu z vnútroštátneho právneho predpisu nevyplývala. Nepriamy účinok smerníc na eurokonformnej interpretácii vnútroštátneho práva je možný len vtedy, ak nie je v rozpore s vnútroštátnym právom. Keďže nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd na uplatnenie nemajetkovej ujmy vnútroštátne právo vo svojom ZoPZP neumožňuje uspokojiť, uplatnenie eurokonformného výkladu v takomto rozsahu by bolo contra legem. Preto podľa názoru žalovaného nie je možné uplatniť eurokonformný výklad § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP v rozsahu zahrnutia nemajetkovej ujmy do náhrady škody. Súdnymi rozhodnutiami nemožno meniť rozsah poistného krytia nad rámec zákona o PZP a poistnej zmluvy, pretože sa tým zasahuje nielen do súkromnoprávných zmluvných vzťahov, ale aj do verejnoprávnej regulácie poisťovníctva, keďže štát nikdy o krytí nemajetkovej ujmy v rozsahu určenom § 11 a nasl. Obč. zák. neuvažoval a do existujúceho zákonného poistenia, v ktorom rozsah určuje sám, náhradu nemajetkovej ujmy nezahrnul. S poukazom na uvedené skutočnosti nie je možné podľa názoru žalovaného zaviazat' ho k náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Obč. zák., ktorá vznikla žalobcom v dôsledku dopravnej nehody usmrtením ich blízkej osoby, nakoľko platný vnútroštátny právny predpis v ZoPZP mu takúto povinnosť neukladá.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, výsluchom svedka O. P., oboznámením sa obsahom spisu najmä žalobou zo dňa 17.12.2014, úmrtným listom E. P., č.l.12 uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici z 23.03.2014 sp. zn. ČVS: Z.-XXX/X-R.-H.-XXXX, vyjadrením žalovanej zo dňa 01.04. 2015, stanoviskom žalobcov z 11.01.2016 i ostatným spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový stav : dňa 23.3.2014 v čase približne o 14.20 hod. došlo na ceste 11/517 v km 5,8 v smere od H. T. na S. k dopravnej nehode na tom skutkovom základe, že vodič motorového vozidla zn. T. XXXD B., L.: H. - XXXBX A. Q., F.. XX.X.XXXX, T. H. XX, H. T. neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho prešiel s vozidlom vpravo mimo vozovku, následne šikmo cez vozovku prešiel s vozidlom vľavo mimo vozovku, kde sa s vozidlom prevrátil a pod strmým svahom zostal stáť na ľavom boku vozidla, čím spôsobil spolujazdcovi E. P., F.. XX.X.XXXX, T. H. XXX, H. T. mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol. Vznik úrazu bol riadne nahlásený žalovanej ako príslušnému poisťovateľovi. Na základe uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Považskej Bystrici zo dňa 23. 3. 2014, ČVS: Z.-XXX/X -R.-H.-XXXX o začatí trestného stíhania bolo protiprávne konanie vodiča A.. Q. kvalifikované ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „TZ“) v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa 5 157 ods. 1 a 2 písm. a) TZ, s poukazom na § 138 písm. h) TZ, v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 TZ. Žalobcovia v I. a II. rade sú rodičmi zomrelého E. P. , žalobcovia v III. IV rade sú súrodenci zomrelého. Žalobcovia na preukázanie intenzity a charakteru citových väzieb medzi nimi a E. uviedli, že ich vzájomný emocionálny vzťah bol plný harmónie, lásky a porozumenia.

6. Žalobca v 1. rade uviedol, že so synom žili v spoločnej domácnosti ako jedna rodina, bol to dobrý chlapec nefajčil, nepil, nedrogoval. Bolo to obdobie po škole kedy chcel pracovať, mal svoje plány a začal pracovať v Ružomberku v celulózke. Ako rodina trávili čas spolu, chodili na spoločnú turistiku, no po udalosti sa ich život zmenil. Žalobcu v 1. rade to zasiahlo tým, že nespí poriadne, nedokáže sa poriadne sústrediť na prácu, všetky spoločné aktivity padli. V dôsledku tohto všetkého manželka ťažko psychicky ochorela, nedávno tiež bola prepustená z hospitalizácie. Žalobca v 1. rade mal so synom spoločné plány, chceli si založiť živnosť, začať podnikať, syn bol zdravý, jeho smrť ho silno zasiahla, nemôže sa od nehody sústrediť na prácu, navštívil lekára, berie xanax.

7. Žalobkyňa v rade 2 osobne nevyповedala, nakoľko bola pre ňu táto situácia priveľmi stresujúca a bolestivá.

8. Žalobca v 3 rade uviedol, že E. bol jeho bratom. V čase nehody pracoval v zahraničí s bratom H.. E. ho v zahraničí niekoľko krát navštívil a krátkodobo tam i pracoval. Potom sa vrátil domov na Slovensko a pracoval v celulózke v Ružomberku. Žili všetci ako rodina chodili na rodinné výlety, do prírody ako rodina sa stretávali i v širšom rozsahu. Všetky životné udalosti robili spolu ako veľká rodina. Po samotnej udalosti to zasiahlo žalobcu v 3. rade v tom zmysle, že bol som z toho vedľa a trvá to do dnes. Už nič nie je ako predtým. Nemôže sa sústrediť ako predtým. Psychika nie je najhoršia ale tiež cíti, že nie je ako pred tým. Veľmi rýchlo sa vie rozčúliť, nahnevať a hlavne čo sa týka rodiny vidí rodičov ako sa trápia.

9. Žalobca v 4 rade uviedol, že brat E. bol veľmi spoľahlivý, pracovitý, rozumný, bezkonfliktný, každý ho mal viac než rád, čo dokazuje skutočnosť, koľko ľudí sa prišlo s ním rozlúčiť. Celá rodina sú citlivé povahy a vlastne hoci sú to už 2 roky od udalosti nedokážu sa o tom ani porozprávať lebo to bolí. Ťažko sa to

dáva do normálu ako pred tým. V čase udalosti s bol v zahraničí. Po nehode hneď prišiel domov, veľmi ho to zasiahlo, nedokázal si kúpiť ani letenku, domov musel prísť s kamarátom. Spolu s bratom rozmýšľali o tom čo bude, o budúcnosti avšak v priebehu okamihu to všetko bolo preč. Po pohrebe rozmýšľal, že sa vráti domov, ale jednoducho to nedokázal, musel sa vrátiť späť do zahraničia, nakoľko doma mu brata všetko pripomínalo napr. keď videl jeho kamarátov a on nebol medzi nimi. Domov prišiel len teraz, nedávno, dúfa, že natrvalo, nakoľko vidí, že v rodine sú problémy a rodičov treba podporiť a pomôcť im. 10. Svedok D. P., narodený 02.01.1958 na pojednávaní dňa 10.11.2017 uviedol, že tragédia zasiahla celú rodinu, boli rodina súdržná, pomáhali jeden druhému, mali pevné rodinné väzby. Nehoda zasiahla hlavne mamku - žalobkyňu v 2. rade, ktorá to psychicky nezvláda, ten stav je čím ďalej tým horší. Má stavy, že jeden deň je dobrý a druhý zlý, má výkyvy nálad. Užíva lieky. Brat - žalobca v 1. rade užíva tiež lieky. Chodí často na cintorín, to ho tiež psychicky zaťažuje, prestal chodiť do súboru, ktorý pred nehodou navštevoval, spoločné rodinné akcie sú obmedzené na minimum. Trvajú psychické výkyvy u oboch žalobcov 1,2. Žalobca v 4. rade pracoval v zahraničí, kvôli matkinej chorobe pricestoval nazad, aby jej bol oporou. Nebohý E. si plánoval budúcnosť v Anglicku ale vrátil sa na Slovensko kde došlo k tragickej nehode. Bol dobrý, milosrdečný, láskavý človek, celá rodina ho mala rada. Výborný chlapec. Nebol s nim žiaden problém.

11. Právna zástupkyňa žalovanej vo svojom prednese uviedla, že návrh navrhuje zamietnuť, pričom namieta svoju pasívnu vecnú legitimitáciu. Zotrvala na názore, že smernice EU sú špecifický akt komunitárneho práva a ich záväznosť je definovaná v článku 268 zákona o fungovaní EÚ a je záväzná pre členský štát, nie pre fyzické a právnické osoby členského štátu. Ďalej poukázala na to, že rozlišujeme priamy a nepriamy účinok smerníc s poukazom na ich charakter podľa primárneho práva EU priamy účinok smerníc je možný len voči štátu a nepriamy účinok prostredníctvom eurokonformného výkladu je možný len ak nie je tento výklad v rozpore s vnútroštátnym právom. Samotné rozhodnutie ESD vo veci U. podalo výklad smerníc, nerozhodovalo o uložení práv a povinností fyzických a právnických osobám v okolnostiach prípadu SR. Na potvrdenie tejto skutočnosti predložila súdu rozsudok NSSR ako súdu dovolacieho č. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016. NSSR ako súd dovolací 31.3.2016 poukázal na to, že otázka pasívnej legitimitácie poisťovní bola už v rozhodovacej činnosti NS riešená a to Uznesením sp. zn. 4Cdo/168/2009. Dovolací súd sa aj po rozsudku ESD vo veci U.Á. nezistil dôvody od tohto názoru vysloveného NS. NS v tomto rozsudku 3Cdo/201/2012 sa podobne vysporadúva s § 4 ods. 1,2 a ostatných ustanovení ZoPZP, taktiež s občianskoprávnou termínu škody a považoval za potrebné poukázať na pojmovú obsahovú odlišnosť inštitútov zodpovednosti za škody a zodpovednosti za zásah do svojich osobných práv. Poukázal tiež na to, že z týchto dvoch nie je možné subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým pod zákon ZoPZP, poukázal na to, že pri týchto nárokoch je možné uplatniť nemajetkovú ujmu len voči osobe, ktorá sa zásahu do integrity osobnosti dopustila čoho vo vzťahu k poisťovni nie sme. Preto dovolací súd nevzhladol na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a zákona ZoPZP, ani po uzavretí ESD rozsudok C22/12 vo veci U.. K stanovisku žalobcov z 5.9.2016 uviedla, čo sa týka obsahovej blízkosti pojmov škoda a ujma poukazujem na doteraz neprekonané rozsudku NS 3Cdo/301/2012 z roku 2016 ako aj 4Cdo/168/2009 z 2011 a poukázala na to, že bez ohľadu nato v akom rozsahu motorová smernica upravuje škodu a ujmu nemá táto interpretácia vplyv na rozhodovanie vnútroštátneho súdu, nakoľko táto smernica nebola v rozsahu zahrnutia náhrady nemajetkovej ujmy 381/2001 zákona zahrnutá. Túto skutočnosť SR jednoznačne aj sama písomne potvrdila vo svojom stanovisku ESD vo veci U., preto vyjadrenie žalobcov nemení doterajšie stanovisko žalovanej k poňatiu výkladu škoda a ujma vo svetle európskeho práva, nakoľko podľa ústavy SR v článku 7 ods. 2,5 a v článku 144 a 149 prednosť práva komunitárneho práva pred vnútroštátnym právom je daná účinkami týchto noriem európskeho práva a ako samotné primárne právo EU vo svojom článku 289 ustanovilo smernice EU majú prednosť pred vnútroštátnym právom tým, že ich štát implementuje do vnútroštátneho právneho poriadku. Ak si štát túto povinnosť nesplní vzniká zodpovednosť voči tomu kto mohol mať výhodu z dobre transponovanej smernice do vnútroštátneho poriadku. Podporne právna zástupkyňa žalovanej odkázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cbo219/2016, z mája 2017, ktoré potvrdilo, že poisťovne nie sú pasívne legitimované, v uvedených konaniach v uvedených nárokoch z nemajetkovej ujmy.

12. Právny zástupca žalobcov uviedol, že Súdny dvor EÚ v rozsudku U. výslovne akcentoval, že ak majú rodinní príslušníci obetí dopravnej nehody nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa vnútroštátneho práva, nie je dôvod na vyňatie takejto náhrady z poisťného krytia. Súdny dvor EÚ na účely vymedzenia nevyhnutného rozsahu poisťného krytia nekategorizuje jednotlivé druhy náhrad podľa toho, v akej časti Občianskeho zákonníka resp. vnútroštátneho práva sú upravené. Nepochybne postačuje, ak vo vnútroštátnom poriadku existuje zodpovednostný mechanizmus, ktorý sa aktivizuje v prípade vzniku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby a priznáva osobám dotknutým

týmto zásahom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Takýmto druhom občianskoprávnej zodpovednosti je aj prísne objektívna zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv. Inými slovami - náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravnej nehody nebude súčasťou poistného krytia iba v prípade, ak by bola možnosť vzniku nároku na takúto náhradu normatívne vylúčená. Ak aktuálna právna úprava umožňuje požadovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, je nevyhnutné, aby bola aj takáto náhrada bezpodmienečne likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Riziko vzniku škôd pri prevádzke motorových vozidiel je nepochybne veľmi vysoké. Nie je preto legitímne, aby bol rozsah poistného plnenia akokoľvek obmedzený a jeho časť prenesená na osoby, ktoré sa práve za účelom vzniku nepredvídateľných situácií nechali, resp. museli nechať povinne poistiť. Taktiež poukázal na znenie tlačového komuniké č. 144/13 zo dňa 24.10.2013), ktoré informovalo inter alia o prípade a výsledku prejudiciálneho konania vo veci U. B. H. a spol. nasledovne: „Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. V takom prípade sa minimálne poistné krytie upravené právom Únie pre prípad ujmy na zdraví uplatní aj na nemajetkovú ujmu“. Aj uvedená tlačová správa, napriek svojmu nezáväznému charakteru, preto nasvedčuje správnosti vyššie prezentovaného právneho záveru žalobcov. Žalobcovia na podporu svojich tvrdení poukázali na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9.9.2014, sp. zn. 8Co/67/2012, v ktorom odvolací súd konštatoval: „...rôzne jazykové verzie dotknutých smerníc používajú pojem „ujma na zdraví“ ako aj pojem „osobná ujma“, ktoré dopĺňajú pojem „škoda na majetku“; je potrebné uplatniť tzv. extenzívny výklad uvedených pojmov, na základe ktorého patrí medzi škody; ktoré sa musia nahraďiť v súlade s dotknutými smernicami; i nemajetková ujma ... povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tento názor nemôže spochybniť ani skutočnosť, že úprava týkajúca sa ochrany osobnosti (§11 a nasl. ObčZ) je nezávislá od úpravy tzv. všeobecnej zodpovednosti za škodu (§420 a nasl. ObčZ)“ (mutatis mutandis rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 21.5.2014, sp. zn. 11Co/116/2013) a rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26.11.2015, sp. zn. 5Co/287/2015, v ktorom odvolací súd konštatoval: „...Práve teda aj s poukazom na §§ 11 a 13 OZ umožňovala žalobcom právna úprava požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia, pritom právna úprava, ktorá by tomuto stanovisku odporovala (resp. právnemu pravidlu) bráni naplneniu cieľa uvedených smerníc Európskej únie a takáto právna úprava sa nesmie použiť“ (totožné rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.7.2015, sp. zn. 12Co/465/2014; rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 6.5.2015, sp. zn. 1Co/295/2014).

13. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 10. novembra 2017 č.k. 15C/218/2014-269 tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade každému sumu 14.000 eur a žalobcom v 3. a 4. rade každému sumu 7.000 eur, všetko do troch dní od jeho právoplatnosti, vo zvyšku žalobu zamietol, všetkým žalobcom priznal z prisúdenej sumy nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanú žalobu vo výške 1.326 eur taktiež do troch dní od jeho právoplatnosti.

14. Proti tomuto rozsudku v rozsahu jeho zamietajúcej časti sa riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolali žalobcovia a žiadali ho v nimi napadnutom rozsahu zmeniť a priznať im plnú uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy. Nestotožnili sa s vysloveným právnym názorom súdu prvej inštancie o výške priznanej finančnej satisfakcie za utrpenú nemajetkovú ujmu spôsobenú usmrtením ich syna a brata, ktorá by mala zodpovedať požiadavkám spravodlivej kompenzácie. Namietali, že súd prvej inštancie nedostatočne zhodnotil intenzitu ich vzájomných vzťahov, keď smrť tak blízkeho príbuzného prezumuje ich výraznú intenzitu. K usmrteniu ich blízkej osoby došlo nezodpovednou jazdou poisteného u žalovaného. K smrti syna a brata došlo v jeho mladom a produktívnom veku, nečakane a došlo tak k deštrukcii najcitlivejších interpersonálnych väzieb, každý deň pociťujú duševné trápenie. Najmä žalobkyňa 2/ má vážne psychické následky a nedokáže sa zaradiť do života, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že nedokáže pred súdom vypovedať. Aj žalobca 1/ namiesto spoločenských aktivít navštevuje hrob syna. Považovali za preukázané, že užívajú lieky. Žalobcovia 3/ a 4/ stratili brata, stratili záujem pracovať v Anglicku za účelom pomoci rodičom. Požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy označili za primeranú aj vzhľadom na stanovisko Výskumného ústavu dopravného o hodnote ľudského života (332.144 eur). Do pozornosti dali dikciu Občianskeho zákonníka Českej republiky o odškodnení duševných útrap manželov, rodičov, detí a iných blízkych osôb peňažnou náhradou vyvažujúcou plne ich útrapy, keď podľa súdnej praxe je primeranou čiastkou suma 10.000.000 Kč. Nežiadajú hmotnú satisfakciu, ale predovšetkým gesto slušnosti a spravodlivosti, ktoré žiadnym spôsobom nemôže

nahradiť dopady tragickej udalosti (uznesenie Ústavného súdu ČR zo dňa 20.05.2002 sp. zn. IV.ÚS 315/01). Poukázali na nutnosť vyváženia duševných útrap do budúcnosti. K odvolaniu doložili rozsudok Okresného súdu v Považskej Bystrici zo dňa 03.03.2016 č. k. 2T 217/2015-352, opatrený doložkou právoplatnosti ku dňu 08.08.2016, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 08.08.2016 č. k. 23To47/2016-367.

15. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu všetkých jeho vyhovujúcich častí, nároku žalobcov na náhradu trov konania a poplatkovej povinnosti podal riadne a včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalovaná a žiadala ho zmeniť a žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Vyjadrila názor, že nepripustením svedeckej výpovede vodiča A.Á. Q. ostalo sporné, či zavinil relevantnú dopravnú nehodu, nakoľko počas prvoinštančného konania nebolo predložené právoplatné rozhodnutie o jeho vine. Súdu prvej inštancie vo vzťahu k výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vytkol nedostatočné posúdenie pomerov na strane žalobcov i na strane toho, kto zásah spôsobil. Absenciou výsluchu vodiča podľa jeho názoru neboli dostatočne posúdené rozhodujúce skutočnosti vzťahujúce sa k meritu veci. K otázke pasívnej vecnej legitímácie v konaní uviedla, že smernice rady majú tzv. nepriamu záväznosť, t. j. nemôžu slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem. Aj podľa rozsudku ESD C-22/12 môže náhrada škody pokrývať aj nemajetkovú ujmu len za situácie, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore. ESD poukázal na povinnosť členských štátov upraviť svoje vnútroštátne právo. ESD zaväzuje členské štáty, práva a povinnosti zo smernice však pre fyzické a právnické osoby nevyplývajú. Vyjadrila názor, že podľa ust. § 11 a nasl. OZ možno pozostalým priznať náhradu nemajetkovej ujmy, avšak pre účely poistného krytia by muselo byť uvedené zahrnuté do ZoPP. Zotrvala na nemožnosti prednosti komunitárneho práva pred vnútroštátnym v tomto prípade a rozobral celú právnu teóriu viažucu s k tejto právnej otázke, čo potvrdili aj súdne rozhodnutia súdov všetkých inštancií a najvyšších súdnych autorít, ktoré špecifikoval a citoval. Nestotožnila sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, že priznaná výška náhrady korešponduje so spravodlivým uplatnením práva voči nej. Súd prvej inštancie podľa nej rozšíril poistné krytie, ktoré štát poisťovňiam nemal záujem uložiť a povinnosť mu založil v rozpore s právnou istotou. Uviedla, že poisťovne sú povinné určiť výšku poistného tak, aby jeho výška zabezpečovala trvalú splniteľnosť všetkých záväzkov poisťovne. Pri právnom názore súdu prvej inštancie však nemôže vytvárať technické rezervy za účelom garancie splniteľnosti svojich záväzkov z poistných zmlúv. Štát si povinnosť transponovať smernicu nesplnil a uvedené nemôže byť na jeho ujmu. Mala za to, že eurokonformný výklad uplatnený súdom prvej inštancie je v rozpore s vnútroštátnym právom, hoci súd členského štátu môže len vyplniť medzery vnútroštátneho právneho systému, ale nemôže smernice EÚ vykladať v rozpore s vnútroštátnym právom a uložiť nové povinnosti, ktoré zákonodarca nemal záujem uložiť. SR pri transponovaní smernice nerozšírila ust. § 4 ods. 2 ZoPP o náhradu nemajetkovej ujmy, keď smernica nemôže zakladať práva a povinnosti jednotlivcom, pričom poukázal na násadu zákazu retroaktivity a zásadu právnej istoty, s tým, že ustanovenia smernice nemôžu byť bezpodmienečné a nemôžu byť nimi poškodené práva súkromného subjektu. Eurokonformný výklad práva má teda podľa neho svoje limity, právne zásady a najmä zásada právnej istoty musia byť plne rešpektované a nemožno napínať súladný výklad za hranice legitímnosti. Vyjadrila názor, že nesprávna transpozícia smerníc štátom má za následok jeho zodpovednosť za porušenie jeho povinnosti, keď normotvornú nečinnosť nemožno preniesť bez ďalšieho na fyzické a právnické osoby s odvolaním sa na spravodlivý výklad zákona, pretože úlohy normotvorcu nemôže suplovať súd. Nezodpovednosť štátu poškodila fyzické a právnické osoby, ktoré mali mať z úpravy smernice prospech, keď tieto subjekty majú možnosť dovolávať sa účinkov smernice voči štátu v prípade, ak ich neimplementoval riadne. Povinnosť rešpektovať prednosť komunitárneho práva majú totiž všetky zložky štátnej moci. Správny postup štátu nahradil súd prvej inštancie a uložil mu povinnosti, ktoré mu z vnútroštátneho práva pri správnej aplikácii noriem európskeho práva nevznikli. Poukázala na predchádzajúcu jednotnosť právnej praxe o nemožnosti krytia nemajetkovej ujmy poistením a k prelomu došlo rozhodnutím NS SR sp. zn. 6MCdo 1/2016 z 31.03.2017, ktoré je však v rozpore s platnou právnou úpravou. Jej názor odobril aj sudca E. L. vo svojom odlišnom stanovisku vo veci sp. zn. I.ÚS 206/2015 a sudca A. E. vo veci sp. zn. II.ÚS 847/2016.

16. Odvolací súd - Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30. júna 2020 č.k. 4Co/66/2019 - 372 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie pokiaľ ide o dôvody pre výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vyplýva rozpornosť a nesúlad so zákonnými požiadavkami na presvedčivosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia, keď neobsahuje dôsledné hodnotenie dôkazov a ním ustálený skutkový stav a jeho právne posúdenie veci v tomto smere je nepreskúmateľné a odôvodnenie napadnutého rozsudku nepresvedčivé. Pokiaľ ide o priznanú výšku žalobcom totiž súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku pokiaľ ide o zamietajúcu

časť rozsudku v podstate len stroho uviedol, že vzhľadom na zistené skutočnosti sa priznaná suma peňažnej náhrady javí primeraná a neodôvodnil, na základe akých právnych úvah žalobou uplatnený nárok žalobcov vo zvyšku zamietol. Nevysvetlil, prečo ako dôvodný posúdil nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy práve v priznanej výške a svoje rozhodnutie nekonfrontoval s ustálenou súdnou praxou, hoci vychádzajúc z citovaného ust. § 220 ods. 2 CSP by jej uvedenie v záujme presvedčivosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia bolo žiaduce, a to za účelom naplnenia práva strany sporu na predvídateľné súdne rozhodnutie. Vedenie spoločnej domácnosti a prípadná odkázanosť na starostlivosť nebohého nie sú podľa odvolacieho súdu jediné okolnosti podmieňujúce výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá sa prejaví v celom širokom spektre vzájomných rodinných vzťahov a pôsobí natrvalo. Výška náhrady nemajetkovej ujmy podľa právnej úpravy obsiahnutej v OZ sa odvíja od úvahy konajúceho súdu, ktorá však nie je neobmedzená a bezbrehá, preto jej výška musí byť v súdnom rozhodnutí presvedčivo odôvodnená. V rámci zachovania práva strán sporu na spravodlivý súdny proces je potrebné vyjadrenie sa konajúceho súdu k rozsahu v súdnej praxi priznávaných náhrad pre pozostalých obetí dopravných nehôd za účelom zistenia stranami sporu, či súdom priznaná suma v ich prípade predstavuje výšku pri dolnej alebo hornej hranici zaužívanej súdnej praxe a z akých dôvodov. Z uvedených dôvodov je nutné uzavrieť, že odvolanie žalobcov vo vzťahu k zamietajúcej časti napadnutého rozsudku je pre nedostatok presvedčivých dôvodov k tejto časti rozhodnutia dôvodné.

17. Za opodstatnené však odvolací súd vyhodnotil aj odvolacie námietky žalovanej vo vzťahu k vyhovujúcim častiam napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými priznal každému zo žalobcov 1/ 2/ sumu 14.000 eur a každému zo žalobcov 3/ a 4/ sumu 7.000 eur. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy je nutné totiž okrem povahy, intenzity, trvania a možnosti reparácie jej následkov na strane poškodených osôb, ktoré súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci posudzoval a aspoň čiastočne ich bral na zreteľ, vyhodnocovať aj skutkové zistenia, za akých skutočností a okolností ku konaniu škodcu spôsobujúceho nemajetkovú ujmu žalobcom došlo. Za nie celkom dôvodnú hodnotil odvolací súd odvolaciu obranu žalobcov, že výška peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy sa od osoby škodcu neodvíja, a to na základe analógie s ust. § 13 ods. 3 OZ. Podľa jeho dikcie výšku náhrady nemajetkovej ujmy určí súd vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a so zreteľom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Odvolací súd súhlasil s odvolacou obranou žalobcov o irelevantnosti majetkových a iných výlučne osobných pomeroch škodcu vo vzťahu k nároku žalobcov, avšak za dôvodnú hodnotil odvolaciu námietku žalovanej o nutnosti zohľadňovania okolností, za ktorých k dopravnej nehode došlo, ktoré nakoniec zohľadnil aj Krajský súd v Trenčíne rozhodujúci v trestnom konaní proti vinníkovi dopravnej nehody ako odvolací súd druhej inštancie. Všeobecný súd konajúci a rozhodujúci eurokonformne v konaní o náhradu škody poškodených v dôsledku dopravnej nehody je totiž vzhľadom na analógiu s ust. § 13 ods. 3 OZ povinný okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo, zohľadniť, nakoľko ust. § 13 ods. 3 OZ vymedzujúce taxatívne dôvody determinujúce výšku nemajetkovej ujmy tieto okolnosti medzi takéto dôvody zahŕňa a od konajúceho súdu vyžaduje ich posudzovať kumulatívne spolu so závažnosťou následkov vzniknutej ujmy. Bolo preto potrebné v rámci vykonávaného dokazovania zistiť rozhodné skutočnosti v tomto smere, ustáliť ich, vyhodnotiť a právne posúdiť ich dopad na výšku primeranej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov. Uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie absentuje.

18. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Považská Bystrica spisová značka 2T/215/2017, vyjadreniami zástupcov sporových strán a dospel k záveru, že žaloba žalobcov je čiastočne dôvodná.

19. Odvolací súd v uznesení zo dňa 30. júna 2020 č.k. 4Co/66/2019 - 372 (ods. 36) uviedol, že sa stotožnil s právnym posúdením súdu prvej inštancie vo veci pokiaľ ide o pasívnu legitímáciu žalovanej poisťovne v spore a k jednotlivým odvolacím námietkam žalovanej v tomto smere sa nevyjadruje, keďže ide o otázku zodpovedanú stanoviskom Najvyššieho súdu SR uverejnenom riadne v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR, ktoré danú právnu problematiku týkajúcu sa priamej a nepriamej aplikovateľnosti smerníc na vnútroštátne právo vyriešilo, a ustálenou judikatúrou ÚS SR v ostatnom čase.

20. Odvolací súd sa tiež stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že základ nároku žalobcov na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej im v dôsledku konania vinníka dopravnej nehody, pri ktorej došlo k usmrteniu ich blízkeho príbuzného, je rozhodne daný. Ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú právo osobnosti na všestranný slobodný osobný rozvoj. Všetky fyzické osoby majú jednak všeobecné vlastnosti a univerzálne danosti, jednak osobitné vlastnosti dané individualitou a neopakovateľnosťou osobnosti každého jednotlivého človeka. Každým úmrtím fyzickej osoby, o to viac úmrtím nečakaným, dochádza k zásahu do osobnosti pozostalej osoby (právo na súkromie, právo na rodinný život). Rodinné vzťahy patria medzi najintímnejšie a najsúkromnejšie, preto vonkajším zásahom

do práv jednej osoby môžu byť porušené práva na ochranu osobnosti viacerých členov rodiny, keďže zásah voči jednej osobe aj druhá osoba vníma subjektívne ako ujmu na svojej vlastnej osobnosti, pričom takouto ujmu môže byť aj objektívne. Okrem toho integrálnou súčasťou práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby je aj právo na ochranu vnútorného myšlienkového a citového života. Patrí sem právo na uchovanie pamiatky na najbližšieho rodinného príslušníka, za života vytvorené putá a citové väzby totiž pretrvávajú aj po smrti fyzickej osoby a sú naďalej pozostalými osobami pociťované a prežívané vo forme pamiatky na zomrelého a úcty k nemu. Samotný zánik rodinnoprávných vzťahov v dôsledku smrti dieťaťa, súrodenca, rodiča neznamena automaticky zánik väzieb pozostalých na osobu zosnulého. Smrť blízkeho príbuzného je zásah mimoriadne významný, veľmi hlboký a najmä nenapraviteľný. Konaním poisteného žalovaného stratili všetci žalobcovia možnosť ďalšieho rozvoja rodinného života so zosnulým a ostali ochudobnení o citový vzťah k nemu. Išlo o nečakané, šokujúce úmrtie, takže žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúcou. (ods. 37)

21. Odvolací súd (ods. 46) vyslovil názor, že pokiaľ ide o žalovanou navrhované dokazovanie výsluchom svedka - vinníka dopravnej nehody, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie o tom, že takéto dokazovanie vo veci nevyhnutné nie je, nakoľko pre účely rozhodnutia podstatné skutočnosti sú zistiteľné aj z listinných dôkazov na vec sa vzťahujúcich, t. j. z výsledkov dokazovania v trestnom konaní, z právoplatných trestných rozsudkov z prvoinštančného aj odvolacieho konania v trestnej veci a záverov znaleckého dokazovania realizovaného v trestnej veci, jednoznačne deklarujúcich zavinenie poistenca žalovaného ako vodiča, ktorý relevantnú dopravnú nehodu spôsobil porušením pravidiel cestnej premávky a zodpovedajúceho tak za vzniknutú nemajetkovú ujmu žalobcov.

22. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v naznačenom smere oboznámením sa s obsahom trestného konania vedeného Okresným súdom Považská Bystrica pod č. 2T 217/2015. Z rozsudku Okresného súdu v Považskej Bystrici zo dňa 3. marca 2016 č.k. 2T/217/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 08.08.2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne 23To/47/2016-367 konajúci súd zistil, že obžalovaný A. Q. Z. E. I. F. I. , F. XX.XX.XXXX R. H. T., je vinný, že dňa 23. marca 2014 v čase asi o 14.20 hod. riadil v Považskej Bystrici, osobné motorové vozidlo značky T. XXXD, evidenčného čísla H.-XXX T., po ceste č. 11/517, smerom od H. T. na S., kde v úseku cesty v kilometri 5,8, pri výjazde z mesta Považská Bystrica, v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a v dôsledku jazdy rýchlosťou asi 100 km/h, teda rýchlosťou vyššou ako bola v danom úseku cesty dopravnou značkou dovoľená najvyššia rýchlosť jazdy 70 km/h, pri prejazde pravotočivej zákruty dostal s vozidlom na mokrej vozovke šmyk, prešiel s vozidlom mimo cesty po pravej strane v smere jeho jazdy, odkiaľ prešiel s vozidlom šikmo cez vozovku do protismeru a následne mimo cesty po ľavej strane v smere jeho jazdy, kde sa na strmom svahu s vozidlom prevrátil, pričom pri dopravnej nehode jeho spolujazdci vo vozidle E. P., bytom H. T., H. Č.. XXX, utrpel krvácanie do mozgového mosta pri zlomeninách kostí tváre, zlomeninách klenby a spodiny lebečnej s pomliaždením mozgu, pričom na následky týchto zranení na mieste nehody dňa 23.03.2014 o 14.25 hod. zomrel. Obžalovaný A.Š. Q. porušil ustanovenie § 16 ods. 1, 5 Zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1,2 písm. a) Tr. zák., Znalec doc. O.. H. P., PhD., uviedol, že obžalovaný sa pred vjazdom do zákruty pohyboval rýchlosťou asi 100 km/h a pri prejazde zákrutou pravdepodobne uvoľnil akceleračný pedál, v dôsledku čoho pri danom vozidle zo zadným pohonom došlo k vzniku prídavných síl na zadné kolesá. Tieto sily spôsobujú pokles vodiacich schopností zadných kolies. Následne došlo k vzniku čiastočného bočného šmyku, na čo obžalovaný reagoval korekciou riadenia a brzdenia. Vozidlo opúšťalo vozovku vpravo rýchlosťou asi 90 km/hod., vozidlo sa vrátilo na vozovku a v bočnom šmyku opustilo vozovku vľavo, kde došlo k prevráteniu vozidla. Príčinou nehody bola nesprávna technika jazdy obžalovaného a rýchlosť vozidla obžalovaného. Obžalovaný by bol nehode zabránil v prípade, že pri prejazde zákruty by sa pohyboval pri správnej technike jazdy rýchlosťou do 70 km/hod. Obdobné skutočnosti boli zistené aj zo znaleckého posudku O.. D. A.. Pokiaľ ide o ostatné prečítané znalecké posudky, tieto ustávajú jednak príčinu smrti E. P., ktorý zomrel na zranenia, ktoré utrpel pri nehode. Zo znaleckého posudku MUDr. M. Š. H., I. E.. J. M., Súdnolekárske a patologickoanatomické pracovisko UDZS Kuzmányho 27/B 036 01 MARTIN č. 32/214 vyplýva, že znalci pri pitve nezistili žiadne také typické poranenia na tele poškodeného, ktoré by spoľahlivo svedčili o skutočnosti, že by tento bol počas jazdy pripútaný bezpečnostným pásom. Znalci konštatovali, že smrti poškodeného E. P. by sa nedalo zabrániť ani poskytnutím špecializovanej rýchlej lekárskej pomoci, pretože poranenia skeletu lebky, tkaniva mozgu a mozgového mosta v stupni a rozsahu zistenom pitvou boli absolútne nezlučiteľné so životom. Bezprostrednou príčinou smrti neb. E. P. bola smrť mozgu v dôsledku krvácania do mozgového mosta, pri zlomeninách kostí tváre, zlomeninách

klenby a spodiny lebečnej s pomliaždením mozgu. Uvedené poranenia menovaný utrpel pri dopravnej nehode dňa 23. 03. 2014 o 14,20 hod. v meste Považská Bystrica, ako spolujazdec v osobnom motorovom vozidle zn. T. XXX C. B., L.. Č.. H. - XXX T., ktoré riadil A. Q., nar. XX. XX.XXXX. Vozidlo sa pri neprispôbení rýchlosti jazdy, schopnostiam vodiča, vlastnostiam a poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky prešlo vpravo mimo vozovku, následne šikmo cez vozovku prešlo vľavo mimo vozovku, kde sa prevrátilo a pod svahom zostalo stáť na ľavom boku vozidla. V danom prípade sa jednalo o smrť násilnú pre svoju všeobecnú podstatu, ktorá je priamej časovej a príčinnej súvislosti s poraneniami lebky a mozgu, ktoré poškodený E. P. utrpel pri inkriminovanej dopravnej nehode. Odvolací súd na odvolanie obžalovaného rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 23To/47/2016-367 zo dňa 08.08.2016 zrušil napadnutý rozsudok v časti výroku o uloženom treste odňatia slobody a obžalovaného pri nezmenenom výroku o vine v rozsudku súdu prvého stupňa odsúdil obžalovaného k trestu odňatia slobody na 30 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 40 mesiacov, pričom na túto dobu mu zároveň súd uložil probačný dohľad nad jeho správaním.

23. Na základe vykonaného dokazovania mal súd jednoznačne preukázané, že vodič A. Q., F.. XX.XX.XXXX R. H. T., dňa 23. marca 2014 zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej jeho spolujazdec vo vozidle E. P., T. H. T., H. Č.. XXX, utrpel krvácanie do mozgového mosta pri zlomeninách kostí tváre, zlomeninách klenby a spodiny lebečnej s pomliaždením mozgu, pričom na následky týchto zranení na mieste nehody dňa 23.03.2014 o 14.25 hod. zomrel. Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu žalovanej poisťovne, ide o otázku zodpovedanú stanoviskom Najvyššieho súdu SR uverejnenom riadne v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR, ktoré danú právnu problematiku týkajúcu sa priamej a nepriamej aplikovateľnosti smerníc na vnútroštátne právo vyriešilo, a ustálenou judikatúrou ÚS SR.

24. Zistený skutkový stav súd posúdil podľa nasledovných právnych noriem:

25. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

26. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

27. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

28. Podľa § 427 ods. 1 a 2 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

29. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“), tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

30. Podľa § 4 ods. 1 zákona o PZP, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

31. Podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku.

32. Podľa § 4 ods. 4 zákona o PZP, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

33. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

34. Podľa § 16 ods. 1 zákona o PZP, vodič cudzozemského motorového vozidla je povinný uzavrieť s kanceláriou zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského

motorového vozidla na území Slovenskej republiky (ďalej len "hraničné poistenie"). Hraničné poistenie sa vzťahuje iba na škodové udalosti, ktoré vznikli na území Slovenskej republiky a na území iného členského štátu.

35. Podľa § 16 ods. 3 zákona o PZP, povinnosť uzavrieť hraničné poistenie podľa odseku 1 sa považuje za splnenú, ak a) na dobu prevádzky motorového vozidla na území Slovenskej republiky sa vodič preukáže zelenou kartou platnou na území Slovenskej republiky, b) ide o motorové vozidlo, na ktorého poistenie zodpovednosti sa vzťahuje Mnohostranná dohoda o zárukách medzi Národnými kancelármi poisťovateľov, c) ide o motorové vozidlo, ktoré sa spravidla nachádza na území iného členského štátu, d) ide o motorové vozidlo uvedené v zozname motorových vozidiel, na ktoré sa vzťahuje výnimka z poistenia zodpovednosti, odovzdanom členským štátom Európskej komisii a kancelárii spolu s určením subjektu zodpovedného za náhradu škody spôsobenej prevádzkou týchto motorových vozidiel.

36. Podľa § 24 a ods. 1 zákona o PZP, poškodený s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky má nárok na náhradné poistné plnenie z poistného garančného fondu (ďalej len "náhradné poistné plnenie"), ak a) do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti poisťovateľ alebo jeho likvidačný zástupca zodpovedný za náhradu škody neposkytol poškodenému písomné vysvetlenie k nárokom na náhradu škody alebo b) poisťovateľ so sídlom v inom členskom štáte neurčil v Slovenskej republike likvidačného zástupcu zodpovedného za náhradu škody.

37. Podľa § 24 ods. 2 písm. d) a e) zákona o PZP, kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu d) spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba, ktorej zodpovednosť za túto škodu je poistená podľa § 16 ods. 1, e) spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla vodičom, ktorému nevzniká pri prevádzke tohto motorového vozidla na území Slovenskej republiky povinnosť uzavrieť hraničné poistenie, s výnimkou cudzozemského motorového vozidla, ktoré sa spravidla nachádza na území iného členského štátu; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 24a a 24b.

38. Podľa § 24 ods. 3 zákona o PZP, poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa odseku 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona.

39. Súd sa vysporiadal s námietkou pasívnej vecnej legitímácie žalovanej. Žalovaná svoju námietku opierala o tvrdenie, že náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým po obetiach dopravných nehôd v zmysle platnej právnej úpravy nie je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Judikatúra, na ktorú poukazovala vo svojich vyjadreniach žalovaná, je však v súčasnej dobe už prekonaná, a to práve judikatúrou súdov SR (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/95/2017 zo dňa 29.10.2018, sp. zn. 6Cdo/143/2017 zo dňa 27.2.2018, ale aj mnoho ďalších, z ktorých súd už iba príkladmo vymenúva spisové značky sp. zn. 2Cdo/41/2018, 2Cdo/52/2018, 2Cdo/131/2018, 3Cdo/24/2018, 3Cdo/174/2019, 4Cdo/91/2018, 6Cdo/207/2017, 6Cdo/226/2017)). Za najvýznamnejšie súd považuje uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.7.2017 publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR č. 8/2018 ako judikát R61/2018, ktoré jednoznačne uzavrelo, že „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Po tomto zásadnom rozhodnutí najvyšší súd nevydal meritórne rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch.

40. K dotknutej právnej úprave a extenzívnemu výkladu pojmu „škoda“ sa vyjadril aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení z 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016, v ktorom sa venoval a dáva odpovede na všetky ťažiskové námietky opakujúce sa v takýchto typoch sporu zo strany poisťovní, a teda objasňuje aplikáciu a účinky smerníc Európskeho parlamentu a Rady, chápanie pojmu „škoda“ v slovenskej civilistike, ale aj eurokonformný spôsob výkladu slovenskej právnej úpravy s tým, že uzavrel, že výklad pojmu „škoda“ je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Eurokonformný extenzívny výklad pojmu „škoda na zdraví“, upraveného v § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP je tiež súladne prezentovaný Ústavným súdom v uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.8.2016.

41. Pre úplnosť sa žiada dodať, že otázka zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú pri dopravnej nehode bola judikovaná aj Súdnym dvorom Európskej únie, a to rozsudkami vo veci U. B.-XX/XX a vo veci C. B.-XXX/XX. Rozsudkami bola riešená prejudiciálna otázka položená Krajským

súdom v Prešove týkajúca sa len náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa týchto rozsudkov pod pojmom ujma na zdraví je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ak jej náhrada vyplýva zo zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdny dvor dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva, ergo povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Na dôvažok ešte súd dodáva, že otázka náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola aj „na stole“ Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Hoci toto dovolacie konanie bolo vzhľadom na dispozitívny úkon dovolateľa (poisťovne) - späťvzatie dovolania pred avizovaným rozhodnutím vo veci - zastavené (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/3/2017 zo dňa 4.10.2017), nedá sa opomenúť, že z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že tak minister spravodlivosti SR, ako aj generálny prokurátor SR sa vyjadrili k veci stanoviskom odlišným od záverov spomínaného prekonaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.4.2011, či rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016 a v súlade s názorom predkladajúceho senátu 8 C zahŕňajúcim spomínaný eurokonformný extenzívny výklad platnej právnej úpravy.

42. Tunajší súd preto nevidel dôvod odchyliť sa od záverov rozsiahlej judikatúry súdov vrátane najvyšších súdnych autorít, ktorá za posledné roky jednoznačne ustálila uplatňujúci eurokonformný výklad právnych predpisov extenzívny výklad pojmu „škoda“ používaný v slovenskom právnom poriadku v rámci úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vo svetle uvedených záverov má súd za to, že u žalovanej je daná pasívna vecná legitímácia. Vo veci bolo jednoznačne preukázané, že osobné motorové vozidlo zn. T. XXXD B., L.: H. - XXXBX bolo poistené v čase dopravnej nehody, t.j. ku dňu 23.03.2014 poisťovateľom KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. VIG, (č. poisťovnej zmluvy XXXXXXXXXXXX), čím je dôvodne založená pasívna vecná legitímácia žalovanej. Taktiež bolo preukázané, že vodič motorového vozidla A. Q., F. XX.X.XXXX, dňa 23.03.2014 neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k ťažkému zraneniu a následnej smrti príbuzného žalobcov E. P., F. XX.XX.XXXX. Bolo tým neoprávnené zasiahnuté do súkromia žalobcov chráneného na základe ustanovenia § 11 OZ. Súčasťou súkromia je aj rodinný život zahrňujúci najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy s inými ľudskými bytosťami najmä v oblasti citovej tak, aby sa fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie a zásahy do rodinných vzťahov možno kvalifikovať ako neoprávnené zásahy do práva na súkromie a rodinný život súkromnej osoby.

43. V prejednávanvej veci mal súd za preukázané, že medzi žalobcami a nebohým existovali sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na jeho život došlo k neoprávnenému zásahu do práv na súkromie žalobcov. Následky sú trvalé a neodstrániteľné. Bola narušená celistvosť rodiny, žalobcovia v 1. a 2. rade prišli náhle o syna, žalobcovia v 3. a 4. rade o brata. Následky sú nezvratné a strata jedného člena rodiny je objektívne neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihuje všetkých členov rodiny, najviac ale tých najbližších, ktoré si následky v dôsledku spôsobenej traumy, ochudobnenia v citovom živote, strate zázemia, či pocitu domova, nesú so sebou po celý svoj život. Pri posudzovaní predmetnej veci súd vychádzal z nepochybnnej skutočnosti, že už samotná strata blízkeho človeka znamená pre pozostalých, a to hlavne najbližšiu rodinu, značnú ujmu, teda v zmysle § 13 OZ zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom v tomto prípade, tak ako vo väčšine takýchto prípadov, nie je dostatočné morálne zadosťučinenie a je na mieste poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Samozrejme súd v takomto prípade prihliada na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Aktuálne platná právna úprava nestanovuje žiadne medze pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, avšak táto musí byť v rámci voľnej úvahy súdu v súlade s princípom spravodlivosti a je potrebné pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

44. K otázke, komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch Najvyšší súd SR v rozhodnutí 5Cdo/265/2009 z 17.2.2011 okrem formulácie všeobecných kritérií naznačil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, manželovi a deťom, a ak ich niet, rodičom. Na druhej strane však Najvyšším súdom SR formulované všeobecné kritéria vedú k tomu, že okruh oprávnených

osôb možno rozšíriť a náhradu nemajetkovej ujmy priznať i v širšom, bližšie nekonkretizovanom okruhu príbuzných osôb. Je vecou úvahy súdu, akého okruhu osôb sa má vyššie uvedené odškodnenie týkať. Aj z judikatúry možno vysledovať, že by to mali byť iba osoby, ktoré boli so zomrelým pred jeho smrťou vo veľmi úzkych rodinných, ekonomických a spoločenských väzbách. Medzi také osoby v závislosti od konkrétnych okolností spočívajúcich na vzťahových väzbách, forme spolunažívania a zdieľania súkromia v tej-ktorej rodine, ktoré treba naozaj citlivo posúdiť, môžu patriť aj súrodenci, starý rodičia, vnúčatá alebo iná blízka osoba zomrelého.

45. S poukazom na uvedený okruh potenciálnych poškodených, ktorým môže patriť právo na náhradu nemajetkovej ujmy, súd pri zvážení konkrétnych okolností v tomto prípade dospel k záveru, že všetci žalobcovia spĺňajú istú formu bližšieho, užšieho vzťahu k zosnulému odôvodňujúcu priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z dokazovania vyplynulo, že dôsledky smrti syna a brata žalobcov, sú u všetkých žalobcov závažnou ujmom. Ako rodina, boli vždy súdržní, aktívne si užívali voľný čas, spoločné chvíle, navzájom si pomáhali a mali spoločné plány, smrť, ktorá prežala doterajšie pokojné plynutie životov žalobcov, ma za následok najmä u rodičov zosnulého nemalé psychické problémy, čo vzhľadom na skutočnosť, že smrť vlastného dieťaťa je zaradená na najvyššie priečky stresových situácií, je viac ako pochopiteľné. Súrodenci, sú poznačení tým, že sa trápia smútkom rodičov, svoj život prispôsobujú tomu, aby boli rodičom oporou.

46. súd považuje za potrebné zdôrazniť, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, pretože žiadna suma súdom priznaná nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu na to, aby nahradila život človeka. Jej účelom a zmyslom je zmiernenie následkov vznikutej ujmy, táto má umožniť tzv. „citové obveselenie“. Nemá byť zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu (nejde o náhradu za vdovský dôchodok, sirotské a podobne). Pri smrti blízkej osoby žiadna suma, ani vysoká, ani nízka, nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti. Napriek tomu súd musí na základe určitých objektivizovateľných kritérií určiť jej primeranú výšku.

47. V súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy existuje množstvo súdnych rozhodnutí a určitým merítkom, medzou pri stanovení tejto výšky môže byť napr. aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade P. B. Slovenská S., na základe ktorého bola sťažovateľke priznaná nemajetková ujma 25 000 eur za to, že nekonaním štátnych orgánov bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv usmrtením jej oboch maloletých detí, pričom v danom prípade došlo k absolútnemu rozvráteniu jej rodinného života, keďže boli usmrtené obe jej dcéry a sťažovateľka iné deti nemala. Ako ďalšia vôdzka pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy môže slúžiť aj úprava obsiahnutá v zákone č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktorá v § 12 ods. 2 stanovuje pre obeť násilného trestného činu odškodnenie za nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, ak bola trestným činom spôsobená smrť a súčasne, pre prípad, že je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má táto nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu takéhoto trestného činu. Zároveň je v § 13 predmetného zákona stanovená celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona na maximálne päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Pri určovaní konkrétnej výšky tak súd prihliadal aj na rozhodovaciu prax súdov a uvedené potenciálne merítko pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, pričom ale zdôrazňuje, že limity pre náhrady nemajetkovej ujmy jednotlivých poškodených, či celkové maximálne limity nie sú pre náhradu nemajetkovej ujmy, o ktorej súd koná a rozhoduje v tomto konaní, stanovené.

48. Zosnulý E. P. mal v čase nehody 21 rokov. Smrť E. nepriaznivo zasiahla do emocionálneho života žalobcov. Už nikdy sa nebudú môcť porozprávať so svojim synom (bratom), tešiť sa z jeho životných úspechov a zažiť s ním ďalšie neopakovateľné zážitky. Je nesporné, že zavinené úmrtie E. poznačí žalobcov po psychickej stránke na celý život. Neustále spomienky na optimistického E. negatívne vplývajú na duševný stav žalobcov. Od úmrtia syna (brata) sa výrazným spôsobom zhoršil psychický stav žalobcov, všetky súkromné a pracovné aktivity s nebohým E. sa pre nich naraz stali iba minulosťou. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa snažili už od útleho detstva venovať svojmu synovi všetok svoj voľný čas, chodievali spolu na kultúrne a spoločenské podujatia a očakávali, že jedného dňa im ich syn všetko vynahradí. Všetky miesta žalobcom pripomínajú spoločné chvíle prežité spolu s E.. Je to pre nich tragédia, stále tomu nemôžu uveriť, že on tu nie je. Pre žalobcov bol E. jedinečným, empatickým a ústretovým človekom, ktorý nesmierne chýba každému, kto ho poznal. Smrťou E. došlo k zásahu do psychickej integrity žalobcov, zle spia, nič ich nebaví. Neprestajné myšlienky na syna (brata) im spôsobujú depresívne a úzkostné stavy. Ťažko sa sústreďujú, sú nervóznejší a z ich života sa vytratilo nadšenie. Každý deň musia myslieť na milovaného syna a brata, pričom sa nedokážu zmieriť s realitou.

Pri spomienkach na neho si veľakrát popláčú. Pre žalobcov bolo úmrtie E. neočakávanou stratou a výrazným zásahom do ich života. Nikdy sa s tým nebudú vedieť vyrovať.

49. Žalobcovia v 1. 2.3. a 4. rade požadovali náhradu nemajetkovej ujmy každý vo výške 50.000.- eur. Súd zohľadňujúc vek zosnulého v čase nehody, jeho osamostatnenia sa od rodičov, avšak intenzite vzťahov stále na vysokej úrovni dospel pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy k sume 10.000.- eur pre každého zo žalobcov. Táto suma podľa názoru súdu zohľadňuje všetky relevantné kritéria, ktorými sa súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy riadil, pričom súd tiež prihliadal na skutočnosť, že žalobcovia neboli hmotne odkázaní na zosnulého, avšak nemožno im uprieť, že im zosnulý mohol byť oporou v starobe. Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti a ustálenú súdnu prax súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000.- eur pre každého zo žalobcov. Súd preto titulom náhrady nemajetkovej ujmy priznal každému zo žalobcov sumu 10.000.- eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

50. Súdu nedá na záver nezopakovať, že priznané náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch môžu prispieť iba k zmierneniu vzniknutého stavu a je nepochybné, že nečakaným, šokujúcim úmrtím blízkeho príbuzného došlo k závažnému zásahu do práva žalobcov na ochranu osobnosti spočívajúcu v obmedzení ich súkromného a rodinného života. Smrťou zosnulého bola narušená celistvosť ich rodiny. Následky tohto činu sú trvale neodstrániteľné a ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné, pričom presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť a to nie je ani cieľom tohto konania. Rovnako možno skonštatovať, že vykonávanie rozsiahlejšieho dokazovania ohľadne následkov, ktoré spôsobili smrť blízkeho a milovaného človeka je nadbytočné, pretože bez akýchkoľvek pochyb možno už pri bežných fungujúcich rodinných vzťahoch konštatovať, že už samotným úmrtím blízkeho dochádza u pozostalých k závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti.

51. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

52. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

53. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal zo skutočnosti, že všetci žalobcovia boli v základe nároku plne úspešní a rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z im prisúdených súm.

54. O výške náhrady trov konania žalovanej bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť, ak odporca nie je tiež od poplatku oslobodený.

56. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch navrhovateľ v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktorú mu boli spôsobené trestným činom je od poplatku oslobodený.

57. Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch veta prvá pri percentuálnej sadzbe je základom poplatku cena predmetu poplatkového úkonu.

58. Podľa Položky 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov súdny poplatok z návrhu na začatie konania o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy je 66 eur a 3 % z výšky uplatnenej z nemajetkovej ujmy, najviac 16. 596,50 eur.

59. Súd v zmysle citovaných ustanovení zaviazal žalovanú na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 1.266,- eur (66.- eur + 3 % z 10.000,- eur + 10.000,- eur + 10.000,- eur + 10.000,- eur) keď vychádzal z úspechu žalobcov v konaní, ktorý predstavoval 100 %.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie môže oprávnený podať súdu návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.